

UCHWAŁA Nr RIO.II-00313-30/2022

z dnia 14 września 2022 r.

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości spłaty przez gminę Czeremcha kredytu długoterminowego przeznaczonego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań

Na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), art. 91 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 poz. 1634 z późn. zm.) oraz Zarządzenia Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku Nr 1/14 z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących działających w siedzibie RIO w Białymstoku i Zespołach zamiejscowych w Łomży i Suwałkach

Skład Orzekający w osobach:

Marcin Tyniewicki	- przewodniczący
Agnieszka Gerasimiuk	- członek
Ewa Lotko	- członek

opiniuje pozytywnie

możliwość spłaty przez gminę Czeremcha kredytu długoterminowego w łącznej kwocie 2.000.000 zł przeznaczonego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

UZASADNIENIE

Wójt Gminy Czeremcha na podstawie wniosku z dnia 17 sierpnia 2022 r. (Or.0050.300.2022) zwrócił się o wydanie opinii o możliwości spłaty planowanego do zaciągnięcia kredytu długoterminowego w łącznej wysokości 2.000.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu gminy oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek (wniosek wpłynął do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w dniu 18.08.2022 r.).

Wydając niniejszą opinię Skład Orzekający wziął pod uwagę:

1) spełnienie wymogów formalno-prawnych wynikających z:

- a) art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. c i pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) w zakresie wyłącznej kompetencji Rady Gminy do zaciągania kredytów i pożyczek długoterminowych oraz określania wysokości sumy, do której Wójt może samodzielnie zaciągać zobowiązania;
- b) art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 poz. 1634 z późn. zm., powoływana dalej także jako u.f.p.), ustanawiającego obowiązek umieszczania w uchwale budżetowej limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 u.f.p.;

c) art. 91 ust. 1 u.f.p., ustanawiającego zakaz przekraczania łącznej kwoty zaciąganych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, określonej w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego (JST);

d) art. 212 ust. 2 pkt 1 u.f.p. określającego kompetencję organu stanowiącego JST do upoważnienia organu wykonawczego w uchwale budżetowej do zaciągania kredytów i pożyczek;

e) art. 243 ust. 1 u.f.p. (z uwzględnieniem przepisów wynikających z ustaw szczególnych) w zakresie przestrzegania stosunku łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami i dyskontem do planowanych dochodów bieżących, w relacji do średniej arytmetycznej obliczonych dla ostatnich siedmiu lat dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów bieżących budżetu;

2) bieżącą i prognozowaną sytuację finansową gminy Czeremcha wynikającą z:

a) uchwały Nr XXVIII/169/21 Rady Gminy Czeremcha z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czeremcha na lata 2022-2029 (z uwzględnieniem dokonanych zmian w trakcie bieżącego roku budżetowego);

b) uchwały Nr XXVIII/168/21 Rady Gminy Czeremcha z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Czeremcha na rok 2022 (z uwzględnieniem dokonanych zmian w trakcie bieżącego roku budżetowego).

W związku z przedmiotowym kredytem Wójt Gminy w dniu 12 sierpnia br. wydał zarządzenie Nr 300/22, w którym określił, że opiniowany kredyt zostanie spłacony w latach 2022-2029 z dochodów własnych gminy. Z kolei z uchwały budżetowej na 2022 r. wynika, że kredyt ten zostanie przeznaczony na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 1.087.000 zł oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 913.000 zł. W związku z powyższym zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 u.f.p. w uchwale tej uwzględniono dwa limity zobowiązań odpowiadające powyższemu tytułowi przeznaczenia kredytu, a wskazane kwoty jego przeznaczenia mieszczą się w wartościach tych limitów (§8 pkt 2 i 3 uchwały budżetowej gminy Czeremcha na rok 2022). Jednocześnie w świetle uchwały budżetowej Wójt posiada upoważnienie Rady Gminy do zaciągnięcia przedmiotowego zobowiązania.

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Czeremcha na lata 2022-2029 opiniowany kredyt długoterminowy będzie miał wpływ na wzrost zadłużenia jednostki. Na koniec bieżącego roku wyniesie ono 6.920.000 zł i stanowić będzie 35,91% planowanych dochodów ogółem, a w odniesieniu do dochodów bieżących – 51,38%. Natomiast od kolejnego roku budżetowego, aż do końca okresu prognozowania, zadłużenie to będzie systematycznie spadać (także w odniesieniu do dochodów ogółem i dochodów bieżących) w efekcie jego spłaty z zaplanowanych w latach 2023-2029 nadwyżek pomiędzy ogólnymi kwotami dochodów i wydatków budżetu, przy jednoczesnym braku zaciągania przez gminę nowych zobowiązań dłużnych (brak przychodów dłużnych).

Dla oceny możliwości spłaty opiniowanego zobowiązania w świetle obowiązującego prawa kluczowe znaczenie ma przestrzeganie ogólnej relacji uregulowanej w art. 243 ust. 1 u.f.p. Przepis ten stanowi w szczególności o tzw. indywidualnym wskaźniku spłaty zobowiązań, określającym stosunek wielkości spłat zaciągniętych zobowiązań wraz kosztami ich obsługi w danym roku budżetowym do dochodów bieżących (relacja z lewej strony nierówności), który jest odnoszony do dopuszczalnego wskaźnika spłat ustalanego z uwzględnieniem trzech poprzednich lat budżetowych oraz z uwzględnieniem nadwyżek operacyjnych za ten okres (relacja z prawej strony nierówności).

Z formalnego punktu widzenia w latach 2022-2029, a więc w okresie w którym planuje się spłatę kredytu długoterminowego, ogólna relacja wynikająca z art. 243 ust. 1 u.f.p., przy uwzględnieniu danych wykonanych z roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy, nie spowoduje

naruszenia tego przepisu. W okresie tym margines pomiędzy ustaloną wartością wskaźnika a jego dopuszczalnym przepisami pułapem, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, będzie się kształtował w przedziale od 2,90% do 9,62%, wykazując od roku 2023 stałą tendencję wzrostową.

Na takie kształtowanie się relacji określonej w art. 243 ust. 1 u.f.p. będą miały wpływ następujące elementy.

Przede wszystkim należy wskazać na nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie salda między dochodami i wydatkami bieżącymi (salda operacyjne spełniające reguły wydatkowe z art. 242 u.f.p.). W bieżącym roku budżetowym planowana nadwyżka wyniesie 859,4 tys. zł, natomiast w latach 2023-2029 dodatnie saldo operacyjne przekroczy poziom 1 mln zł i będzie oscylować w granicach od 1,05 mln zł do 1,45 mln zł (średniorocznie wyniesie 1,24 mln zł).

Oceniając wskazane wartości dodatnich sald operacyjnych zwrócić uwagę należy na dwa elementy. Po pierwsze wartości te są prognozami dosyć ostrożnymi, przez co zachowują swoją realistyczność. Po drugie realistyczność ta jest również uwiarygodniona danymi historycznymi, ponieważ w latach 2019-2021 nadwyżki operacyjne kształtowały się w przedziale od 1,03 mln zł do 1,25 mln zł (średniorocznie – 1,11 mln zł). Nie oznacza to jednak, że nie istnieją żadne ryzyka w tym zakresie. Jednym z nich jest okres planowania przyjęty w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czeremcha obejmujący 8 lat budżetowych. Wiąże się z nim prawdopodobieństwo odchyłeń (niesprawdzalności) w realizacji poszczególnych wielkości planistycznych.

Ponadto w kształtowaniu się relacji z art. 243 ust. 1 u.f.p. będą miały znaczenie wyłączenia na podstawie art. 243 ust. 3a u.f.p. oraz dochody ze sprzedaży majątku. Te ostatnie są uwzględniane po prawej stronie relacji, ale tylko dla wskaźnika spłaty zobowiązań ustalanego do 2025 r. W związku z tym powinny być brane pod uwagę prognozowane wielkości z tego tytułu z lat 2022-2024. W okresie tym dochody ze sprzedaży majątku wykazują tendencję zniżkową od 62,4 tys. zł do 40 tys. zł. Mając na uwadze prognozowane wysokości dochodów z tego tytułu, nie wpłyną one znacząco na kształtowanie się relacji z art. 243 ust. 1 u.f.p.

Bazując na planowanych wartościach ujętych w obowiązującej Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czeremcha na lata 2022-2029, w tym wartościach nadwyżek operacyjnych, oraz uwzględniając dane historyczne, Skład Orzekający stwierdził, że gmina Czeremcha będzie miała możliwość spłaty kredytu długoterminowego planowanego do zaciągnięcia w łącznej kwocie 2.000.000 zł. Przy czym należy zwrócić uwagę, że kluczowy wpływ na zdolność tej spłaty będzie miała rzeczywista realizacja prognozowanych wielkości w kolejnych budżetach rocznych, w tym realizacja dochodów bieżących i wydatków bieżących bezpośrednio oddziałujących na poziomy nadwyżek operacyjnych,

Uwzględniając powyższe, stwierdzono jak w sentencji.

POUCZENIE

Od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale służy prawo do wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Składu Orzekającego
Marcin Tyniewicki